

M/18160



VILÁG PROLETÁRJAI, EGYESÜLJETEK!

72. évfolyam
244. szám
1982.
október 17.
vasárnap
Ara:
1,40 forint

DÉLMAGYARORSZÁG

AZ MSZMP SZEGED VÁROSI BIZOTTSÁGÁNAK LAPJA

Szegediség

A nagyapapa, lévén már több mint hetvenéves, hajlamos arra, hogy ragaszkodjék a rögeszméihez: miután az egyik rögeszméje az, hogy az embernek kötelessége az őseit a patriotaságban is folytatni, szigorú parancsokat ad ki a fiának. A gyermekeket, igenis, fel kell építeni. Olyannak kell lennie, mint az úkapja volt, aki szinte minden értelmes dolgot összegyűjtött, ami szegedi volt... A gyerek szegedi, tehát igazából szegedivé kell válnia, mire eszmélni kezd.

A nagyapapa eme kategorikus imperatívusza elől talán hiba is volna elmenekülni. Vasárnap három generáció indult sétára. Első utunk a régi hídon át Újszegedre vezetett. A nagyapapa elmesélte, hogy valamikor ebbe a ligetbe csak pénzért lehetett bejutni. Aztán makkot gyűjtöttünk, majd később szemrevételeztük a Sportszernok környékét. A nagyapapa nem látta még a garzonházat, mert megépülése óta nem járt arafelé. Nemcsak az épület, de az ötlet is tetszett neki. Az én időmben nem volt ilyesmi, mondta, s még a kisunoka is észrevette, hogy tulajdonképpen némi fájdalom színezi át a hangját.

A kisunoka közben a makkokkal volt elfoglalva. Azt mondta a nagyapának, hogy Makk Marcikat csinál belőle. A nagyapapa csóválta a fejét: csinálni belőle inkább újszegedi emberkét. A gyerek kezdetben nem értette a dolgot, csak akkor kapiszálta már, hogy mi a feladat, amikor a nagyapapa megmagyarázta neki, hogy tulajdonképpen saját magát, az Újszegeden sétálgató kiskölyköket kellene kiformalni a makkokból.

En, mondta a nagyapapa, lehet hogy nem olyan sokszor jövök ki ide, bár valamikor itt, az újszegedi korzón sétálgattam a legtöbbet. De neked mindezt tudnod kell — magyarázta a kicsinek, aki talán fel is fogott valamit abból a szellemből, amit a nagyapapa ezekkel a szavakkal próbált beléplántálni.

Később felszálltunk a tróliára, és elmentünk a Rókusvárosi városrészben levő végállomásra. És ekkor megfordultak a dolgok. A nyolcéves unoka lett a kalauz, mert ő már járt itt. Tudod, magyarázta öregesen, ez lesz a legszebb szegedi városrész. Tágas, sok itt a levegő, a játszótér, és ha akarod, megmutatom neked azt is, hogy erdő is van itt a házak között. A nagyapában volt a csodálkozás sora. A fiát szemlézte, sejtette ugyanis, hogy a gyermek mindezt tőle tudhatja. A fia viszont semmit sem szólt; hanem rezzenéstelen arccal lépdelt az őt megelőző és az őt követő generáció előtt. Mentek Szeged legújabb korát felfedezni.

A gyerekek nagyon tetszett, a nagyapapa el volt ragadtatva, mert hát, ahogy magyarázta később, ha a világ változik is, Szeged mindig olyan marad, hogy érdemes büszkélkedni vele.

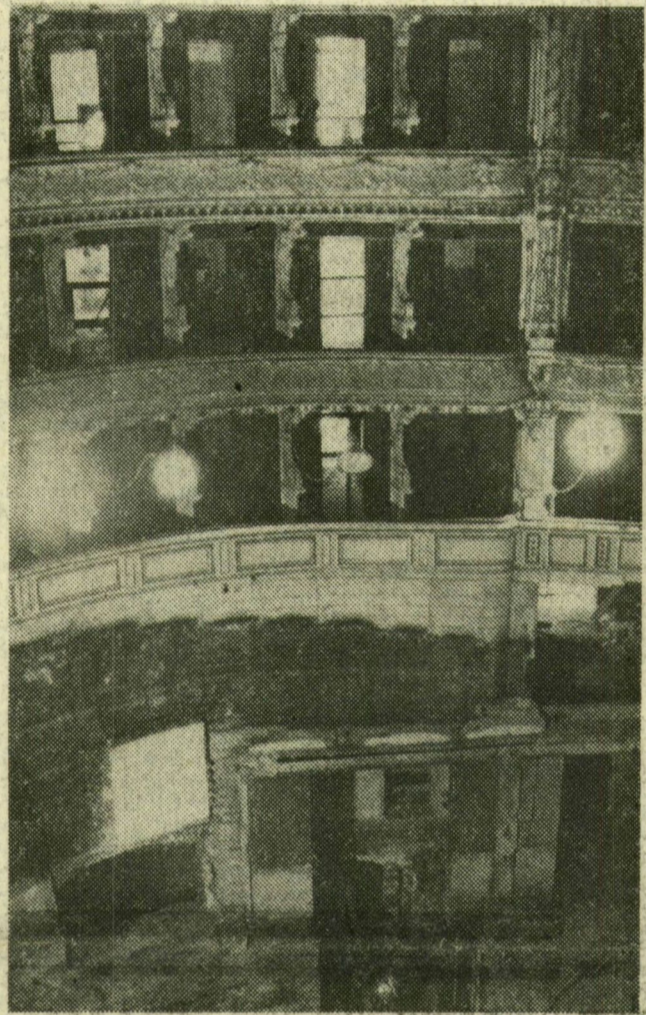
Örültem ennek a vasárnapi kirándulásnak. Talán már kiderült, hogy a történetben én vagyok a középső fiú. Az, aki emlékszik még a múltira és látja a jövőt. És tulajdonképpen az a legfontosabb dolog, hogy azt látom, s a két generáció reakciójából tudom is, hogy minden dolog értelmesen folytatódik ebben a városban. Még a hajdani sugaras városstruktúra is épen marad, és azt is jó látni, hogy valamiféle egyedi jellegük van a városrészeknek is. Tarián kicsikét zsúfolt és szürke, bár sok-sok zöld sziget van benne. Az Északvárosi városrész főutcája világvárosokat idéz, mert tágas és szinte elengedi a tekintetet az óriási alföldi róna felé. Az új Rókusváros háza pedig, mint afféle mutatóujak lennének, amelyek az új szegedi, nemsokára bezáródó, modern házakból álló körgyűrű irányát mutatja. Az már külön is érdekesség, hogy a három víztorony is ezen az egy félkörvonalon köthető össze.

S a gyerek, mire eszmélni kezd, mindezt már tudni fogja. És talán büszke is lesz a saját szülővárosára. Igazából nem is tehet mást, mert az embernek tartoznia kell valahová. Ő csak Szegedhez tartozhat. A szegediségre, és mindahoz, amit ez ma jelent, és az ő fölött korábban jelenteni fog. Hiszem és remélem, hogy egyszer, úgy harminc év múlva, engem fog majd kézen és a kisfiát, hogy úrra meglegyük ezt a mostani, vasárnapi korszakot.

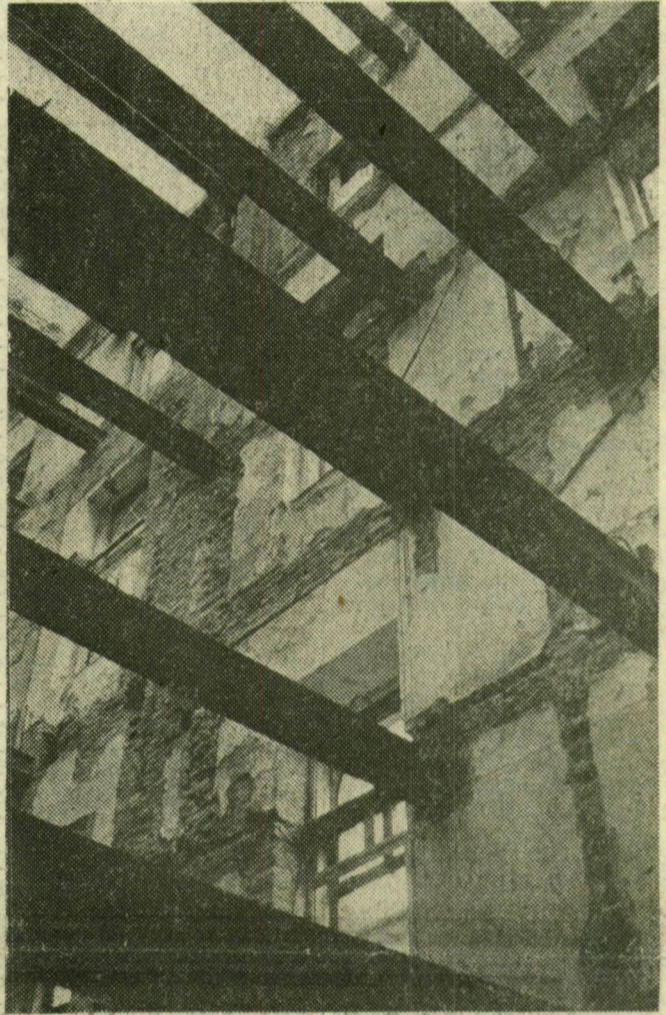
Petri Ferenc

A falak azért megmaradnak...!

„Pókok” a zsinórpadláson
Három emelet a színpad alatt
Színházfelújítás Szegeden



A nézőtéri földszint alatt még három emelet: büfé, ruhátár és gép ház lesz.



Csak a falak maradtak meg az oldalszárnyakon

Kerülgetjük évek óta és még évekig. Fel-felnezzünk falaira, az üres ablakszemlékre. Látjuk az üresen érkező és bontott téglával rakottan távozó teherautókat. Halljuk a daru figyelmeztető csengését. A gyakorta arrajárók, a környéken lakók számára megszokottá váltak ezek az apró jelek. Olyannyira megszokottá, hogy már-már hajlamos az ember észre sem venni: a nagyszínház épületében a város eddigi történetének talán legérdekesebb felújítási munkálata zajlik. A jövőre századik életévébe lépő színház izgalmas feladat elé állította rekonstrukciójának tervezőit és kivitelezőit, hiszen...

Hiszen még az épület alapját feltáró alapos vizsgálat sem deríthette fel a ház szerkezetének minden részletét. Sok meglepetéssel szolgált maga a bontási művelet is. Fellner és Helmer

eredeti építészeti elgondolásaihoz az utódok hol egy fallal, hol egy átjáróval járultak hozzá. (Alig két évvel azután, hogy az első előadást megtartották, leégett a ház — a helyreállításkor sem követték mindenben az eredeti terveket.)

Izgalmas feladatot kellett megoldania a CSOMITERV Műr Márton vezette alkotócsoportjának azért is, mert színházépületek felújításában a hazai építészeknek nincs túlzottan nagy gyakorlatuk. Márpedig a színház, a maga technikai berendezéseivel, közönségforgalmi részeinek sajátos követelményeivel, a munkakörülmények másutt fellelhetetlen igényességével kikövetelteli magának a hozzáértést. Tapasztalatokat persze lehet gyűjteni, ki lehet faggatni a leendő birtokosokat, a gyakorlati színházi szakembereket, fejből lehet fújni az összes létező szabványt, előírást, rendeletet. Mindez azonban kevés lenne, ha nem párosulna azzal a képességgel, hogy a tervezők az átépítendő épületet a maga teljességében is mérlegre teszik, az önállóan funkcionáló egységeket összehangolják, az ellentmondásokat feloldják. Ezt tették a szegedi nagyszínház esetében, ahol a nézőtér, valamint a közönségforgalmi rész és a színpad arányai kedvezőtlenül alakultak.

A méreteiben is impozáns, dekoratív nézőtérrel melléképületek vezettek, szegényes, sávár, aránytalanul leszűkült teret kapott az előcsarnok, a társalgó, s a ruhátár is. A színpad szélessége és magassága még összhangban volt a nézőtér méreteivel, de mélysége kevésnek bizonyult. A felújítás alkalmat ad ezeknek az aránytalanságoknak a feloldására: az oldalsó lépcsőházpárakat

összenyitják, s elegáns feljárókat alakítanak ki az épület mindkét oldalán. A főbejáraton belépő nézőt is meglepetések érik majd: a nézőtér alatti szinten lesz a büfé, még egy emelettel lejjebb pedig a ruhátár. Az eddiginél jóval tágasabb előcsarnok alakul így ki, s a teret még az is tágitja, hogy a volt első emeleti társalgóból galéria lesz. A néző tehát, aki régebben bizony gyakran eltévedt a lépcsőházak, páholyos folyosók labirintusában, áttekinthető elrendezést talál majd. (Maga a nézőtér szinte semmit sem változik: eredeti stílusában állítják helyre.)

Az épület külső képe miatt sem kell aggódnunk a városképért féltőknek: a falak megmaradnak... Eszt bizony szinte szó szerint kell érteni! Az épület Wesselenyi és Vörösmarty utcai oldalán a hajdani öltözők, műhelyek, irodák, próbatermek helyén valóban csak a falak maradnak meg — a bontás már javában tart. (Olyannyira, hogy fotóriporterünk a földszinten állva a szabad égre pillanthatott fel, amikor a főfalakat összekötő új, acél födémgerendákat fényképezte.) Nyolc emeletnyi, a korábbinál nagyobb alapterületű térrel gazdálkodhatott a tervezőcsoport, mikor a színház háttérben működő személyzetének kellett megfelelő helyiségeket biztosítani. Lesz még rá alkalmunk, hogy erről bővebben is beszéljünk, most inkább néhány, a színpadfelújítással kapcsolatos érdekességet említsünk. Sikertült ugyanis megtalálni a módját a színpadter tágitásának: a hátszínpad falát, födémét kibontva másfélszeresére nő majd a játékter. Korszerű színpadtechnikai berendezések (13 méter át-

merőjű, négy süllyesztővel ellátott forgószínpad, előszínpaddal alakítható zenekari árok, díszlift és személyfelvonók, új vas- és előfüggöny, emelőszervezetek és világítási tornyok) könnyítik majd a műszaki munkáját — ehhez azonban a színpad alatti és fölötti tér teljes kinyitására, új tartószerkezetek beépítésére lesz szükség. E munkafolyamatot jól szemléltethetjük egyetlen adattal: a színpad szintje alatt tíz méterrel, három emelettel lejjebb bontják ezekben a napokban a valamikori kazánház, a pincefalait, a szellőzőgépház helyét készítve elő. A színház hőellátását ugyanis a bírósági épület kazánja biztosítja majd, a színház pincéjében ezért „csupán” a kiszolgáló gépészeti berendezéseknek, a hőközpontnak kellett helyet adni, a díszraktár és a színésztársalgó szomszédságában.

A díszletmozgatás lényeges „segédeszköze”, a zsinórpadlás is cserére érett: a csaknem százéves tartószerkezet bontására egy, magát a „pontosan, olcsón, korszerűen” jelszó rövidítésével POK-nak nevező, hegymászókól álló társulás vállalkozott. A DELEP alvállalkozóit egyébként felsorolni is hosszú lenne: ahány folyamat, annyiféle szakmeret és tapasztaltság szükséges a színház felújításakor. Legalább harminc vállalkozó mülk, hogy a munkálatok sorrendjét tartalmazó ütemterv mindig a valós helyzetet tükrözhesse.

Palfy Katalin

Nyomdászfiatalok vetélkedője

Szombaton Békéscsabán, az Ifjúsági Házban megkezdődött a nyomdászfiatalok harmadik országos vetélkedője. Az Ipari Minisztérium, a KISZ KB, a Nyomda-, a Papíripar és a Sajtó Dolgozóinak Szakszervezete, valamint a fennállásának századik évfordulóját ünneplő Kner nyomda hirdette meg a versenyt. Ennek szombati délelőtti központosítottjába 15 csapat került. Délután a legjobb hét együttes mérte össze tudását.

Hazaérkezett Lódból a tanácsi küldöttség

Szombaton, a kora reggeli órákban hazaérkezett a lengyelországi Lódból Csongrád megye tanácsi küldöttsége, mely az ottani tanácsi szervek meghívására, a testvérmegyei kapcsolatok keretében tett több napos látogatást. A küldöttséget Szabó Sándor, a megyei tanács elnöke vezette. Tagjai voltak: Papp Gyula, a megyei tanács vb tagja, Szeged megyei város tanácsának elnöke és Ocskó Imre, a megyei tanács vb tagja, a MESZÖV elnöke.

A Csongrád megyei és a lódbi megyei tanács vezetői együttműködési megállapodást írtak alá, mely a következő két esztendőre szól. Ez a megállapodás az adott lehetőségek határai között megfelelően szolgálja a testvéri, internacionalista együttműködést, módot nyújtva a gazdasági, a kereskedelmi, a kulturális és az államigazgatási tapasztalatcserékhez a két megye lakossága kapcsolatának további erősítéséhez is.